

محسوب شود ولو آرایش ثابت، باید از نگاه نامحرم بپوشاند.^۲

۴,۲- خالکوبی بدن اگر صرفاً رنگ باشد و یا در زیر پوست بوده و بر ظاهر پوست چیزی که مانع از رسیدن آب بر آن شود وجود نداشته باشد وضو صحیح است.^۳

۴,۳- خالکوبی حرام نیست. به شرط آن که ترویج فرهنگ غیر اسلامی نشود. وضو و غسل آن هم صحیح است.^۴

تذکر: خالکوبی‌هایی که بیانگر فرهنگ غرب یا شرق؛ یا تصاویر مربوط به این فرهنگ‌ها است و یا حتی فرهنگ ایران باستان (بخشی که در تقابل با اسلام است) مصداق ترویج فرهنگ غیر اسلامی است و بنا به این فتوا حرام است.

۵. احسن آفرید

خداوند تبارک و تعالی در آیه ۷ سوره سجده وقتی از شروع خلقت انسان صحبت می‌کند، می‌فرماید: «او همان کسی است که هر چه را آفرید نیکو آفرید» (الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ).

و به هر چیز آن‌چه نیاز داشت داد، و به تعبیر دیگر بنای کاخ عظیم خلقت را بر «نظام احسن» یعنی بر چنان نظامی استوار کرد که از آن کامل‌تر تصور نمی‌شد. سپس به خلقت انسان اشاره می‌فرماید که: «وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ - و آفرینش انسان را از گِل آغاز کرد».

می‌توان گفت به تعبیری خلقت انسان هم به بهترین وجه و بدون نقص بوده است. پس دست زدن به چهره و تغییر آن کاری بیهوده و اشتباه است. (مگر در موارد استثنایی که به دلیل اشتباهات مردم یا صلاح خدا فردی دارای بیماری خاصی باشد) اگر چه بر اساس فقه شیعه این کار حرام نیست، اما با عنایت به این نکته اساسی کار شایسته‌ای هم نخواهد بود.

۲. امام خامنه‌ای، پاسخ به سؤالات شرعی مخاطبان درباره احکام پوشش و آرایش (مطابق با فتاوی آیت‌الله العظمی خامنه‌ای؛ توسط حجت‌الاسلام والمسلمین فلاح‌زاده)، ۱۳۹۵/۴/۲۱، قابل دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/news-content?id=۴۲۲۳۳۳۰>

۳. رساله آموزشی درس ۱۵: وضو (۳) - شرایط وضو (۲)

۴. اجوبة الاستفتائات، س ۱۲۲۸

جزوه آموزشی

تتو و خالکوبی

آنچه مردان باید در این موضوع بدانند

خالکوبی و تتو به معنای وارد کردن مواد رنگی به داخل لایه‌های عمیق پوست به وسیله سوزن یا اجسام نوک تیز است، به طوری که این مواد داخل پوست ماندگار شوند.

برخی مواقع خالکوبی و تتو جنبه پزشکی دارد به عنوان مثال در بیماران با بیماری‌های مزمن مانند: دیابت و بعد از عمل جراحی برای شبیه‌سازی برخی اعضا بدن صورت می‌گیرد. (این بخش موضوع بحث ما نیست)

با آن‌که خالکوبی قدمتی شش هزار ساله دارد و با وجود پیشرفت‌های علمی جدید، باید بدانیم هنوز این کار خطرات و آسیب‌های جدی و زیادی را در پی دارد که به برخی از آن‌ها به صورت خلاصه اشاره می‌نماییم.

در برخی موارد این خالکوبی‌ها جنبه افراطی به خود می‌گیرد تا جایی که شخص تمام اعضای بدن خود را خالکوبی می‌کند. هر شخص اختیار بدنش را دارد و آن‌گونه که دوست دارد با خودش برخورد می‌کند. این دوست داشتن می‌تواند زندگی اجتماعی شخص خالکوبی کننده را تحت تاثیر قرار دهد تا جایی که سلامت، موقعیت شغلی و حتی تعاملات اجتماعی را زیر سؤال ببرد.

به یاد داشته باشید که برای رسیدن به زیبایی و یا خاص بودن، جوهر نمی‌تواند ایده مناسبی باشد. در این یادداشت شما را با معایب تتو کردن آشنا می‌کنیم و هشدار می‌دهیم که پوست بدن انسان‌ها برای خالکوبی طراحی نشده است، پوست تن ما دفتر نقاشی کودکان نیست که هر کاری دوست داشتیم روی آن پیاده کنیم.

۱. آسیب‌ها و عوارض بهداشتی

پوست اولین سد دفاعی بدن در برابر ورود میکروب‌ها است و با تتو کردن این سد دفاعی مورد تهاجم قرار می‌گیرد، چون در این فرآیند، سوزن در یکی از سدهای دفاعی بدن نفوذ می‌کند و همراه خود عوامل میکروبی را وارد بدن می‌کند.

رنگ‌های تتو هم ممکن است واکنش‌های ایمنی بدن را تحریک کنند. با انجام تتو سلول‌ها، ملتهب، بنفش رنگ و به صورت دانه‌های تسبیح برجسته می‌شوند. افرادی که سابقه نقص سیستم ایمنی بدن دارند، باید دور تتو را خط بکشند.

۱.۱. حساسیت و واکنش‌های آلرژیک

رنگ‌های مورد استفاده برای تتو یا خالکوبی - به‌ویژه رنگ‌های قرمز، سبز، زرد و آبی - می‌توانند باعث ایجاد حساسیت یا واکنش‌های آلرژیک پوستی مانند خارش در ناحیه خالکوبی شده شوند. یک تحقیق در سال ۲۰۱۵ نشان داده که ۲۲ درصد از افرادی که خالکوبی یا تتو کرده‌اند تا یک ماه دچار خارش شدید بوده‌اند.

چند علت آن اشاره می‌کنیم:

۳.۱. حس حقارت

به عقیده روانشناسان خالکوبی بیشتر نشات گرفته از حس حقارت است و در بین کسانی رواج دارد که از عقده‌های سرکوب شده روانی رنج می‌برند و ریشه در تمایل فرد به نمایش خود دارد. افرادی که در حقیقت کمتر از باقی مردم دیده شده‌اند و در دوران کودکی و نوجوانی کمتر به آن‌ها توجه شده است، بیشتر دست به این گونه کارهای زشت می‌زنند تا بیشتر دیده شوند. این دسته از افراد با انجام خالکوبی روی نقاط مختلف بدن خود، به نوعی به دنبال جلب توجه دیگران هستند و خالکوبی‌هایشان را هم در اشکال مختلف انجام می‌دهند تا حداقل برای مدت زمان کوتاهی هم که شده از سوی دیگر افراد جامعه دیده شوند. افسردگی‌های مزمن شدید معمولاً افراد را به این سمت و سو هدایت می‌کند.

۳.۲. اعتراض

انگیزه بخشی از آن‌ها هم اعتراض ناآگاهانه به خانواده یا جامعه است. چون خالکوبی نوعی هنجار شکنی است با این کار می‌خواهند هنجارهای جامعه را مورد هدف قرار داده و اعتراض خود را اعلام کنند.

۳.۳. تقلید

در برخی از موارد هم - به خصوص در سنین پایین‌تر - تنها یک تقلید کورکورانه از مد در جامعه است.

۳.۴. رسیدن به احساس تعلق

نکته دیگر احساس تعلق به چیزهای خاص است. این‌که هر کسی نمادی را برای خود تعیین می‌کند تا به این احساس تعلق برسد.

۴. احکام (طبق نظر حضرت امام خامنه‌ای مدظله العالی)^۱

۴.۱- تتو کردن اگر برای بدن ضرر قابل توجهی داشته باشد یا تصاویر مستهجن یا مطالب باطلی را بر بدن تتو کنند جایز نیست؛ اما اگر برای بدن ضرری نداشته باشد و مطالبی که نوشته شده، مطالب یا نماهای حرامی نباشد و مفسده‌ی دیگری بر این کار مترتب نشود اصلش اشکالی ندارد؛ اگرچه مستحب و پسندیده هم نیست.

تتو کردن همچنین نسبت به وضو و غسل - آن چیزی که امروزه متداول است در تتو کردن که جوهر زیر پوست می‌رود - مانع نیست و وضو و غسل فرد اشکالی ندارد. اما حکم تتو کردن از جهت دیگر این است که اگر خانمی ابرو یا دستش را تتو کرده و آرایش

۱. تقریباً نظر تمام مراجع هم مانند نظر امام خامنه‌ای می‌باشد

این حساسیت‌های پوستی، سال‌ها پس از انجام تتو ممکن است ظاهر شوند. پزشکان پوست گاهی برای از بین بردن چنین حساسیت‌هایی، مجبورند از داروهای هورمونی قوی استفاده کنند.

۱.۲. عفونت‌های پوستی

تتو ممکن است موجب عفونت باکتریایی موضعی شود. علائم این عفونت شامل سرخی، گرمی، تورم و چرک است. اگر خالکوب از وسایل استریل استفاده نکند، امکان به وجود آمدن این عفونت‌ها بیشتر خواهد بود و گاهی اوقات بیمار تا آخر عمر باید از پماد یا کورتون‌های تزریقی استفاده کند.

شایع‌ترین عفونت‌های پوستی مرتبط با خالکوبی یا تتو به وسیلهٔ باکتری‌های «استافیلوکوک اورئوس و پseudomonas» ایجاد می‌شوند که از گونه‌های مقاوم به آنتی‌بیوتیک هستند و به راحتی درمان نمی‌شوند. از دیگر اختلالات پوستی ناشی از خالکوبی می‌توان به «سارکوئیدوز و لیکن پلان» (یک بیماری التهابی پوستی که در اثر واکنش‌های خود ایمنی در بدن ایجاد می‌شود و باعث ایجاد لکه‌های بنفش بر روی پوست می‌شود) اشاره کرد.

تنها روشی که میکروب‌ها را به‌طور کامل از بین می‌برد، استفاده از «اتو کلاو کلاس بی» است که این روزها وزارت بهداشت، استفاده از آن را برای تمام دندانپزشکان اجباری کرده است. این اتو کلاوها بسیار گران هستند و تهیه آن حتی برای مراکز درمانی هم بسیار پُر هزینه است.

حالا تصورش را بکنید که در چند آرایشگاه، چنین «اتو کلاوی» برای استریل کردن وسایل تتو وجود دارد؟! بدون شک یا در هیچ کدام چنین وسیله‌ای وجود ندارد و یا نوعی وجود دارد که استریل کردن وسایل را با این دقت انجام نمی‌دهد.

دستگاه و سوزن تتو مستقیماً با خون در تماس می‌باشد و همیشه آغشته به خون افراد مختلفی است که برای تتو به آرایشگاه می‌آیند. حتی اگر یکی از این افراد دچار ایدز یا هپاتیت باشد، به آسانی با عدم استریل دقیق وسایل تتو، این بیماری‌ها به دیگران منتقل خواهند شد.

۱.۳. هپاتیت و ایدز بیماری‌های خونی کشنده

اگر تجهیزات استفاده شده برای تتو یا خالکوبی آلوده باشند، می‌توانند باعث ایجاد بیماری‌های خونی مانند ایدز، هپاتیت B و هپاتیت C شوند.

اگر وسایل تتو، آغشته به خون افراد بیمار باشد، احتمال انتقال بیماری‌های ایدز و هپاتیت C وجود دارد که از بیماری‌های کشنده و خطرناک هستند. هپاتیت B، کزاز و سل هم با این روش منتقل می‌شوند.

طریقی چه جسمی و چه روحی هستند و نسبت به ایشان بدبین هستند. خانواده‌هایی که افراد فرهنگی، سنتی و مذهبی هستند، تتو کردن را قبول ندارند. چنین خانواده‌هایی دوست ندارند فرزندان‌شان به هر دلیلی خالکوبی کنند. چنین رسمی در بین این خانواده‌ها جایی ندارد.

گروهی از مردم معتقدند کسانی که خالکوبی می‌کنند به نحوی در زندگی‌شان سر خورده شده‌اند که چنین رفتارهایی را بروز می‌دهند و برای جلب توجه بیشتر مردم نسبت به خودشان دست به چنین عملی می‌زنند. (در بخش بعدی به این موضوع می‌پردازیم)

۲.۳. خالکوبی انتخاب شغل را محدود می‌کند

در همه جای دنیا کسی که روی بدن خود خالکوبی دارد؛ انسان قابل اعتمادی تشخیص داده نمی‌شود و اغلب با مشکل اشتغال مواجه می‌شود یعنی در یک مصاحبه شغلی تتو هم‌تراز با مصرف الکل یا مواد مخدر جزو نکات منفی قلمداد می‌شود.

در برخی مشاغل ظاهر فیزیکی اشخاص بسیار مهم است. از این رو از افرادی که خالکوبی دارند، استفاده نمی‌شود. برخی مشاغل چون؛ مهمانداری، بازاریابی، کار رسانه‌ای و بسیار از مشاغل دیگر افرادی را استفاده می‌کنند که هیچ‌گونه خالکوبی‌ای روی بدن خود نداشته باشند. داشتن خالکوبی در موقع مصاحبه شغلی می‌تواند در روند پذیرش افراد تاثیر منفی بگذارد.

هنگامی که شخص در بازار کار است یا به دنبال کار می‌گردد، سعی می‌کند که خالکوبی خود را بپوشاند. یک نظرسنجی در این باره می‌گوید ۴۶ درصد از کارفرمایان خالکوبی را یک عامل منفی برای پذیرش نیروی جدید به حساب می‌آورند و از این بین ۲۹ درصد از کارفرمایان گفته‌اند که شخصی دارای تتو باشد در مصاحبه شغلی دارای امتیاز منفی می‌شود.

۲.۴. عدم صدور گواهینامه به دلیل احتمال اختلال روانی

مسلم موسوی پناه، رییس دایره آموزش همگانی پلیس راهنمایی و رانندگی اعلام کرد برای افرادی که «خالکوبی‌های مشهود و نامتعارف» دارند گواهینامه صادر نمی‌شود. به گزارش الفبا به نقل از ایسنا، موسوی پناه افزود: "چنانچه فردی خالکوبی‌های مشهود و نامتعارف و خودزنی بر تن داشته باشد، باید از نظر احتمال به برخی اختلالات روانی تاثیرگذار در رانندگی، مورد بررسی و ارزیابی روانشناسان قرار گیرد. پس از بررسی و ارزیابی روانشناسان، چنانچه فرد متقاضی صدور گواهینامه موفق به گذراندن صحیح ارزیابی‌ها و بررسی‌ها شد، می‌تواند گواهینامه خود را با تایید روانشناسان دریافت کند.

۳. عوامل خالکوبی

روانشناسان عوامل متعددی را برای خالکوبی توسط افراد برشمرده‌اند و می‌توان گفت: «از منظر روانشناسی تحلیل در خصوص بحث خالکوبی و تتو زیاد است» و ما تنها به چند نمونه از

۲. عوارض فرهنگی و اجتماعی و روانی

خالکوبی علاوه بر برخی مشکلات پزشکی مطرح شده، دارای عوارض فرهنگی و اجتماعی مهمی است که در زندگی افراد و نوع نگاه دیگران به او بسیار تأثیرگذار است.

۲.۱. دائمی بودن

یکی از بزرگ‌ترین عیب‌های خالکوبی که نمی‌توان آن را نادیده گرفت مادام‌العمر بودن آن روی بدن است و شانسی برای از بین بردن خالکوبی نیست. مگر این‌که به پوست آسیب زده شود و یا با هزینه زیاد، لیزر و یا جراحی گردد.

اگر رنگ تتو به لایه ماندگار پوست تزریق شود، برای همیشه باقی می‌ماند و قابل پاک شدن نیست، ولی در صورتی که در لایه‌های سطحی تزریق شود، به تدریج کم‌رنگ می‌شود و از بین می‌رود. در عین حال اگر مادهٔ تتو کربنی باشد، می‌توان آن را به وسیلهٔ لیزر برداشت، ولی اگر مواد رنگی به خصوص قرمز و قهوه‌ای و زرد باشد، به دلیل وجود ترکیبات آهن در این رنگ‌ها امکان برداشتن آن‌ها وجود ندارد و حتی با استفاده از لیزر نیز ناحیه تزریق شده، برای همیشه تیره رنگ باقی می‌ماند.

این مسئله وقتی اهمیتش معلوم می‌گردد که دقت کنید ممکن است خالکوبی که امروز انجام داده‌اید را در سال‌های بعد به دلایل مختلف نخواهید. اگر کسی به خاطر شخصی روی پوستش اسمش را خالکوبی کند، مطمئن است که با او خواهد ماند، و یا از این تصمیم خود پشیمان نمی‌شود؟ این طبیعت انسان است که برخی چیزها را از یاد می‌برد اما آیا می‌توان نقش روی پوست که هر روز جلوی چشم است را نادید گرفت؟ این کار ممکن است از نظر روانی شخص را تحت تأثیر قرار دهد. اگر انسان نتواند از شر چنین خالکوبی‌هایی راحت شود، ممکن است یک خاطرهٔ بد تا آخر عمر همراهش باشد، پس عاقلانه این است که افراد قبل از خالکوبی کمی تفکر کنند و اسیر احساسات نشوند.

۲.۲. بد نام شدن در جامعه (به ویژه در محفل خوبان)

موضوع خالکوبی در اغلب کشورها پذیرفته شده نیست. حتی بعضی از کشورها قوانین بازدارنده‌ای برای ممانعت از خالکوبی در سنین زیر ۱۸ سال وضع کرده‌اند و این به آن معناست که حتی در سایر نقاط جهان سعی بر جلوگیری از اشاعهٔ این موضوع می‌شود. در کانادا و آمریکا در مدارس به شدت درباره این موضوع سخت‌گیری می‌کنند.

اگر در یک فروشگاه دزدی اتفاق بیفتد؛ معمولاً کسی که بوی سیگار یا الکل می‌دهد یا تتو روی بدن خود دارد؛ اول مورد بازجویی قرار می‌گیرد بعد افراد دیگر را بررسی می‌کنند.

در بین اکثر افراد جامعه خالکوبی کردن نمادی از انسان‌های خلاف‌کار و افراد سرکش است. از این رو عموم مردم معتقدند کسانی از تتو استفاده می‌کنند که دارای مشکل اخلاقی به هر

۱.۴. دیگر عوارض پوستی

بسیاری از رنگ‌های تتو فقط از مرکب ساخته شده‌اند و عوارض پوستی شدیدی ایجاد می‌کنند. در اطراف ناحیه‌ای که رنگ تتو تزریق شده است، ضایعه‌هایی به نام «گرانولوما» به وجود می‌آید که پُر از سلول‌های «ماکروفاژ» (گلبول‌های سفید بیگانه‌خوار) است که تلاش می‌کنند رنگ تتو را ببلعند و از پوست پاک کنند، به خصوص اگر رنگ تتو حاوی جوهر قرمز باشد. همچنین در محل تتو ممکن است «کلوئید» (برآمدگی در محل التیام زخم) ایجاد شود که افراد سیاه‌پوست بیشتر مستعد ابتلا به آن هستند.

۱.۵. تداخل در نتیجه‌ی MRI

در برخی مواقع جوهر خالکوبی یا تتو حاوی آهن می‌باشد که هنگام MRI می‌تواند باعث تورم، سوزش یا سوختگی در ناحیه‌ی خالکوبی شود، در بعضی مواقع رنگ‌های به کار رفته برای تتو می‌توانند با کیفیت تصویر MRI تداخل ایجاد کنند.

۱.۶. سرطان پوست

شاید باور شما برای شما هم سخت باشد اما بهتر است بدانید که یک تحقیق در سال ۲۰۱۲ در دانمارک نشان می‌دهد که تتو یا خالکوبی در برخی افراد باعث ایجاد سرطان پوست می‌شود، گفته می‌شود که باریوم، مس و جیوه موجود در برخی جوهرهای تتو باعث سمی و آلوده شدن خون و در نتیجه سرطان پوست می‌شود.

۱.۷. گرفتگی عضلات

کارشناسان آمریکایی معتقدند که خالکوبی یا تتو بر روی بدن، باعث کاهش توانایی بدن برای تولید عرق و در نتیجه دفع بیشتر سدیم می‌شود به همین دلیل بدن در برابر تغییرات دمایی ناتوان شده و احتمال گرفتگی عضلات افزایش می‌یابد.

۱.۸. عوارض و مضرات تتو ابرو

علاوه بر مشکلات قبلی در برخی افراد ریزش شدید ابروها از عوارض و مضرات تتو ابرو هستند.

۱.۹. عوارض و مضرات تتو خط چشم

شاید از تتو چشم بتوان برای درمان افتادگی پلک و چشم استفاده کرد اما بد نیست بدانید که عفونت شدید چشم، کبودی، زخم، اسکار، تورم، درد و خونریزی شدید در چشم، حساسیت و واکنش‌های آلرژیک، ایدز و هپاتیت از مهم‌ترین خطرات و عوارض تتو چشم می‌باشند.

۱.۱۰. آلودگی خونی

با خالکوبی احتمال دارد خون‌تان آلوده شود به همین دلیل در برخی از کشورهای دنیا از جمله آمریکا تا یک سال از اشخاصی که تازه خالکوبی کرده‌اند، خون اهدایی پذیرفته نمی‌شود.